

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2016 r.

DOLiS-033-32/16/BG

Minister Finansów

w związku z wejściem w życie dnia 1 kwietnia 2016 r. **ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195)**, która w art. 38 zmienia przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, z późn. zm.), Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych pragnie zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Z pisma z dnia 28 stycznia 2016 r. (FS4.021.3a.42.CWS.16) przesłanego na Komitet Stały Rady Ministrów wynika, że inicjatorem wskazanych zmian w przepisach było Ministerstwo Finansów. Propozycja została uzasadniona między innym tym, iż *„aktualnie obowiązujące uregulowania prawne w dużej mierze ograniczają możliwości wymiany danych między instytucjami obszaru rynku pracy i polityki społecznej – głównie z uwagi na ochronę danych osobowych i brak odpowiednich uregulowań (lub niekorzystną interpretację istniejących) w ustawach szczegółowych”*.

Tymczasem, dokonana mocą art. 38 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zmiana ustawy o ochronie danych osobowych nie rozwiązuje istniejących problemów, lecz dodatkowo je potęguje. Tym samym, nowe przepisy w praktyce nie spełniają swojej roli, a jednocześnie są niezgodne z europejskimi zasadami ochrony danych osobowych, co Generalny Inspektor kilkakrotnie podkreślał w trakcie procesu legislacyjnego. Zmiana przepisów aktu prawnego o charakterze ogólnym, jakim jest ustawa o ochronie danych osobowych, została wprowadzona niejako „przy okazji” procedowania regulacji szczególnej – dotyczącej świadczenia wychowawczego. Należy jednak zauważyć, iż zmiana ta odnosić się będzie nie tylko do przetwarzania danych w sprawach związanych z tym świadczeniem (jego przyznawaniem, odmową przyznania, etc.), lecz do całokształtu przetwarzania danych przez podmioty publiczne, które –

zgodnie z wyrażoną w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasadą legalizmu – powinny działać na podstawie i w granicach prawa. Zatem to z przepisów o charakterze szczególnym, w tym właściwych przepisów kompetencyjnych, powinny wynikać zakres i sposób wykonywania zadań przez administratorów danych.

Wskazać również należy, iż nowy przepis ustawy o ochronie danych osobowych w zakresie modyfikacji statusu administratora danych, wprowadzony mocą art. 38 pkt 1 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (nowy art. 23 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych), to zmiana idąca niestety w złym kierunku, sprzeczna zarówno z postanowieniami *dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych* (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995, str. 31, z późn. zm.) jak i z wytycznymi wynikającymi z *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych*, które w najbliższych miesiącach zostanie ostatecznie przyjęte przez Parlament Europejski, a po dwuletnim okresie *vacatio legis* będzie obowiązywać we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. W odniesieniu zaś do zmiany wynikającej z art. 38 pkt 2 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, czyli wprowadzenia tzw. powierzenia ustawowego, nowy przepis art. 31 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych nie może stanowić samodzielnej podstawy do dokonania takiego powierzenia, bez jednoczesnego stworzenia w tym zakresie odpowiednich gwarancji, a w szczególności jasnego określenia zasad, na jakich powierzenie ma się odbyć.

Wprowadzanie zasadniczych zmian do przepisów o charakterze generalnym, pomijając przy tym konsultacje z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, a jednocześnie w przededniu przyjęcia nowych europejskich ram prawnych ochrony danych osobowych, nie powinno mieć miejsca. W opinii organu komentowana zmiana ustawy o ochronie danych osobowych nie została przy tym poprzedzona przeprowadzeniem analizy jej wpływu na cały dotychczasowy model przetwarzania danych przez podmioty publiczne.

Konieczne jest zatem dokonanie takiej oceny zarówno w świetle przepisów obecnie obowiązującej dyrektywy 95/46/WE (której implementacją jest polska ustawa o ochronie danych osobowych), jak i nowego unijnego rozporządzenia ogólnego o ochronie danych osobowych, które we wszystkich państwach członkowskich UE stosowane będzie w sposób bezpośredni. Z uwagi na fakt, iż art. 23 ust. 2a oraz art. 31 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych w obecnym kształcie dodatkowo komplikują przetwarzanie danych przez podmioty publiczne i są przyczyną licznych, sygnalizowanych również Generalnemu Inspektorowi, wątpliwości ze strony administratorów danych, niezbędna jest ich nowelizacja, której nie można odkładać w czasie. Perspektywa wejścia w życie *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony*

osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych oznacza konieczność usystematyzowania nie tylko ogólnych zasad ochrony danych osobowych, ale również wszelkich przepisów sektorowych, które odnoszą się do przetwarzania danych. Ze względu na to konieczne jest wypracowywanie takich rozwiązań, które będą brały pod uwagę nadchodzące zmiany przepisów w zakresie ochrony danych osobowych.

Dlatego, stojąc na straży właściwego, wysokiego, standardu ochrony danych osobowych w Rzeczypospolitej Polskiej, a jednocześnie mając na uwadze niezgodność konstrukcji prawnej przewidzianej w art. 23 ust. 2a ustawy o ochronie danych osobowych z obowiązującym prawem europejskim Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych będzie dążył do zmiany tego aktu prawnego. Generalny Inspektor jest gotowy do wspólnej pracy i wsparcia w wypracowaniu odpowiednich regulacji, jednak aby było to możliwe, potrzebne jest włączanie go do procesu legislacyjnego na jego odpowiednim etapie, celem wskazywania rozwiązań pomocnych projektodawcy.